

Jaarstukken 2017

Versie: 8.0.0.0.0.0

tunnelverbinding) is gestart. De voorbereiding van het contractdeel Europaweg / Lammenschansplein wordt in 2018 door de Provincie opgestart.

HOV

De realisatie van de R-net corridors naar Zoetermeer en Leiderdorp is in 2017 afgerond. Het tracédeel door de binnenstad (Centrumroute) verloopt voorspoedig.

Met het besluit om de busterminal op de huidige locatie van het busstation te realiseren is ook duidelijkheid ontstaan over het tracé naar Katwijk: via de Plesmanlaan. Met name de maatregelen aan de Leidse Ring Noord ter hoogte van Naturalis zullen een positief effect hebben op de HOV verbinding.

2.3.13 Bijzonder programma Kennisstad

Leiden, internationale kennisstad

Veel steden noemen zich een kennisstad, maar Leiden is het. De concentratie van talent en kennis maakt dat de stad al eeuwen een internationale ontmoetingsplaats is waar talent en kennis tot innovatie leiden. En dat eco-systeem is juist de reden dat deze regio een vestigingsplaats is voor talloze wetenschapsinstituten en innovatieve bedrijven van wereldklasse. Daar profiteert de stad van en daarom wil de stad dat graag stimuleren, laten zien en uitdragen. Op die wijze wordt bijgedragen aan de realisatie van de ontwikkelingsvisie "Leiden, Stad van Ontdekkingen". Succesvolle kennissteden leiden namelijk niet alleen tot successen op economisch en technologisch gebied, maar scoren vaak ook goed op maatschappelijk relevante gebieden als duurzaamheid, veiligheid, gezondheid en welzijn. Sociale innovaties door een goede samenwerking tussen onderwijs/onderzoek, ondernemers en overheid (de zogenoemde 3 O's in de Triple Helix) bieden zodoende ook goed zicht op de maatschappelijke relevantie van wetenschappelijk onderzoek. Een praktijk die we in Leiden onder andere in de Life Science & Health al dagelijks tegenkomen.

Samen verantwoordelijkheid nemen #

Omdat kennis steeds meer een voorwaarde is voor maatschappelijk succes, welvaart en welzijn, zijn gemeente en partners in 2012 gestart met het programma Kennisstad. Door gericht samen op te trekken, versterken we de positie van Leiden en de regio op het gebied van de kennisontwikkeling en de kenniseconomie. Leiden heeft in de afgelopen decennia een positie veroverd in de top van Europese kennisregio's. Hier geldt: Aan de top komen is één, bij de top blijven is een heel ander verhaal wat misschien nog wel veel meer inspanningen vergt. Veel van onze kennispartners hebben de wereld als speelveld. De concurrentie is hier groot, zo niet moordend. Dit vergt van ons als gemeente en regio een hierop aangepaste strategie.

Omdat de kenniseconomie niet stopt bij onze gemeentegrens, werken we nauw samen met de Metropoolregio Rotterdam-Den Haag (een gemeenschappelijke regeling van 23 gemeenten) en de Economic Board Zuid-Holland (een samenwerking op provinciaal niveau van overheden, maatschappelijke partners en bedrijfsleven). In laatstgenoemde zijn naast de gemeente Leiden ook onze strategische partners Universiteit Leiden en LUMC vertegenwoordigd. In het voorjaar van 2016 heeft deze samenwerking geleid tot een Regionale Investeringsstrategie, waarin wij als Leiden opgenomen zijn met onder andere onze investeringspropositie voor het Leiden Bio Science Park en het Stationsgebied. Wij zien het hierbij als een voordeel en een kans dat het universiteitscluster Leiden-Delft-Erasmus als kennisas binnen het werkingsgebied van de MRDH / EBZ is gelegen. Daarnaast hebben we via het Netwerk Kennissteden Nederland - waar Leiden de voorzittersrol vervult - een nauwe samenwerking op nationaal niveau via de City Deal 'Kennis Maken'. Een City Deal die in het kader van Agenda Stad is opgesteld en die daarmee ook een link heeft met de Europese Urban Agenda. Doel van deze City Deal is het tot stand brengen van versnelling in het oplossen van maatschappelijke opgaven van steden door onderzoekers, docenten en studenten hier grootschalig bij te betrekken. Talentontwikkeling, ondernemerschap en het stimuleren van maatschappelijke betrokkenheid staan daarbij voorop.

De doelen #

Het programma Kennisstad kent twee hoofddoelen:

- Kennisinstituten en kennisbedrijven floreren optimaal in Leiden;
- Leiden (de stad, de regio en haar inwoners) heeft maximaal voordeel van de kennisinstellingen.

De uitvoeringsstrategie

Programma Leiden Kennisstad, De samenwerkingsovereenkomst 2017-2022

Het organiseren van medeverantwoordelijkheid voor het bereiken van bovenstaande hoofddoelen zien wij als de uitvoeringsstrategie van dit bijzondere programma. Dat vergt sturing op samenhang bij gemeentelijke inspanningen en op betrokkenheid / medeverantwoordelijkheid van partners bij de gezamenlijke koers.

Dit heeft er toe geleid dat de gemeente op 7 jui 2017 samen met haar strategische partners Universiteit, LUMC en Hogeschool Leiden een samenwerkingsovereenkomst heeft gesloten, waarbij extra focus in onze gezamenlijke activiteiten is aangebracht. Daarbij is gekozen voor de volgende vier thema's / focusgebieden, te weten:

- Campusontwikkeling
- Versterken onderwijs en onderzoek
- Externe focus en internationalisering
- De stad als lab

In deze overeenkomst is een Agenda 2017-2018 opgenomen voor samenwerking op specifieke onderdelen in de komende jaren. Daartoe zijn voor de periode 2017-2018 zestien projecten / initiatieven benoemd. De overeenkomst geeft daarmee inhoud aan de gezamenlijke wens nog intensiever met elkaar samen te werken en geeft hiernaast mede richting aan de samenwerking met andere (kennis)partners als het mbo, de musea, Technolab, Taalmuseum, LeidenGlobal e.d. In 2017 is ter uitvoering van deze samenwerking door de vier partijen een gezamenlijke 'kennismakelaar' aangesteld.

Leiden, European City of Science

Op 11 juli 2017 heeft Leiden de ESOF 2022 toegewezen gekregen. Dit is de het grootste, multidisciplinaire Europese wetenschapsconferentie met circa 5000 deelnemers. Ook mag Leiden het hele jaar 2022 de titel 'European City of Science' voeren. Dit ondersteunt de ambitie en koers van onze ontwikkelingsvisie 'Leiden, Stad van Ontdekkingen', waarvan internationale kennis één van de pijlers is. Naast naamsbekendheid van Leiden als internationale kennisstad, leert de ervaring in andere steden dat er gedurende dat jaar ook een grote economische spin-off te verwachten valt. Nu de conferentie voor 2022 aan ons is toegewezen, zal de gemeente zich met haar partners in 2018 gaan richten op de verdere uitwerking.

De resultaten

Naast bovengenoemd samenwerkingsovereenkomst en de toekenning van ESOF 2022 zijn onder andere de volgende in 2017 gerealiseerde initiatieven / resultaten te noemen:

- Op 2 februari 2017 is de city deal "Kennis Maken" (Agenda Stad) ondertekend door het Netwerk Kennissteden Nederland, de Vereniging van Universiteiten, de Vereniging van Hogescholen, Kences en de ministers van OCW en BZK ondertekend. Hoofddoel van deze city deal is, naast het bevorderen van samenwerking tussen gemeenten en kennisinstellingen in den brede, het creëren van rijke leeromgevingen voor studenten aan het mbo, hbo en wo. De thema's uit de samenwerkingsovereenkomst 'versterken onderwijs en onderzoek' en 'de stad als lab' zijn hierin specifiek benoemd.;
- Het partnerschap (Convenant Student en Stad) tussen de gemeente Leiden, Leiden Marketing, de Plaatselijke Kamer van Verenigingen en de vijf grote Leidse studentenverenigingen, te weten L.S.V. Minerva, L.V.V.S Augustinus, SSR-Leiden, V.S.L. Catena en A.L.S.V. Quintus is gecontinueerd en verdiept;
- Het Taalmuseum Leiden, waarin gemeente de samenwerking faciliteert tussen de Universiteit Leiden, ICLON, LUCL, LIAS, LeidenGlobal en BplusC, heeft haar activiteiten verder uitgebreid. Het gerealiseerde muurgedicht in gebarentaal kan daarbij als een mooi unicum genoemd worden;
- Naast de jaarlijkse Nacht van Kunst en Kennis is ook in 2017 voor de tweede keer het 2-daagse evenement Brave New World georganiseerd. Een evenement over hoe toekomstige innovaties ons leven kunnen beïnvloeden. Niet de technologische ontwikkelingen staan hierbij centraal, maar juist de maatschappelijke en ethische consequenties;
- Vanuit het uitvoeringsbudget Kennisstad zijn verder nog verschillende (kleinere) initiatieven ondersteund. Deze zijn soms relatief klein qua financiële bijdrage / sponsoring, maar zeker van belang voor het "kennis-ecosysteem" van de stad en haar inwoners. Te noemen zijn verschillende studentensymposia (waaronder de Veerstichting, AEGEE-Leiden, AIESEC), extra bijdragen aan onderwijsinnovatie en bijdrages aan het Leids Onderwijs Festival en de Nacht van de Leraar.
- Op het gebied van communicatie zijn de Nieuwsbrief Leiden Kennisstad, en de NRC-bijlage "Kennisstad Leiden" te noemen.

De beschikbare middelen

Alle inspanningen zijn uitgevoerd met reguliere middelen en personele inzet die zijn opgenomen in de diverse begrotingsprogramma's. In 2017 is er hiernaast een incidenteel uitvoeringsbudget Kennisstad ad € 500.000 beschikbaar gesteld, dat onder andere wordt aangewend voor cofinanciering van benoemde projecten uit de Samenwerkingsagenda en initiatieven van andere stedelijke partners, zoals hierboven aangegeven bij de bereikte resultaten.

De geoormerkte NUON-middelen voor duurzame investeringen op het gebied van “de kenniseconomie / universitaire ontwikkelingen” zijn in 2017 bij besluit van de gemeenteraad over de Kaderbrief 2018-2021 toebedeeld aan de volgende initiatieven:

- € 1.650.000 euro t.b.v. extra voorzieningen nieuwbouw VMBO-Boerhaavelaan (start uitvoering 2018)
- € 1.450.000 euro t.b.v. extra investeringen in de nieuwbouw BplusC (planvorming 2018, uitvoering daaropvolgend)
- € 1.500.000 euro t.b.v. extra investeringen in multifunctionele campusontwikkelingen (2018 planvorming / uitvoering o.a. als onderdeel van de gebiedsontwikkeling WSD-complex.
- € 400.000 euro als bijdrage aan de huisvesting van biomedische onderzoeksgroep van TNO op het Leiden Bio Science Park waarbij de zogenoemde Accelerator Mass Spectrometer een zeer welkome aanvulling is op het brede spectrum dat het LBSP op dit moment al huisvest. Daarmee dragen we bij aan een duurzame uitbouw van het Leiden Bio Science Park (uitvoering / besteding in 2018).

2.3.14 Bijzonder programma Transformatie Sociaal Domein

De gemeentelijke beleidsvelden die betrekking hebben op de Transformatie in het Sociaal Domein zijn verdeeld over de begrotingsprogramma's 6 (deelprogramma wonen), 7, 8 (deelprogramma sport), 9 en 10.

Ontwikkelingen in 2017

In 2016 en 2017 is op basis van de Transformatieagenda (RV 15.0135) en de Visie op de Transformatie (RV16.0027), onder het motto *anders willen, anders denken en anders doen*, in het sociaal domein gewerkt aan de doelstellingen in het sociaal domein: Vergroten van zelfredzaamheid en (arbeids)participatie, Uitgaan van eigen kracht en regie, en inzetten eigen sociale netwerk, Preventie, Integrale ondersteuning en zorg, De juiste hulp op maat, Ontzorgen en normaliseren, Combineren informele zorg en professionele ondersteuning, Vermindering van regeldruk en Beperken van kosten.

In het Bijzonder Programma Transformatie Sociaal Domein brengen we de ontwikkelingen in de stad en de gemeentelijke organisatie samen. Met het transformatiebudget kwamen projecten tot stand waarin we experimenteren met nieuwe manieren van werken en andere oplossingen zoeken voor bestaande problemen.

Er zijn meer dan 60 transformatieprojecten vormgegeven sinds de start van het programma en deels loopt dit door in 2018. Over de voortgang is gerapporteerd in maart en november 2017. Daarin lichten we een aantal projecten uit en is een totaaloverzicht van alle projecten binnen het programma bijgevoegd.

Leidse sleutels

Samen met de stad zijn in 2016 de *twalf Leidse sleutels* voor Transformatie opgesteld. Voor de inzet van het transformatiebudget toetsen we met deze sleutels welke bijdrage een project levert aan de transformatie.

Geclusterd draaien de 'sleutels' om de volgende punten, waaraan de projecten zijn getoetst. Alle projecten samen dragen zo integraal bij aan de veranderingen in het sociaal domein.

1. Samen met andere (organisaties), co-creatie, verbindend. Het is een pre als initiatieven samen met inwoners tot stand komen of als een project een initiatief van inwoners is.

Leidse sleutels:

- # Het kan rekenen op de inzet van inwoners;
- # Sluit aan bij de vraag van inwoners;
- # Ontdubbelen van activiteiten;
- # Inwoner voelt zich aangesproken, aangesloten & doet mee;
- # Verbindt de domeinen werk, zorg/welzijn, jeugd in het sociaal domein (en mogelijk ook daarbuiten).

2. Het is duidelijk wat er morgen anders is dan nu. Het is innovatief/vernieuwend en concreet en het draagt bij aan de visie op de transformatie.

Leidse sleutels:

- # Werkt vanuit principe dat de inwoner eigenaar is van vraag en oplossing;
- # Draagt bij aan de verbetering van de kwaliteit;
- # Stimuleert het leren en innoveren in het sociaal domein.

3. Het transformatiebudget financiert tijdelijk: er is een plan voor borging/financiering erna.